

BLIS arbejder for, at vedvarende energi bliver en naturlig og veltilpasset del af fremtidens samfund og landskab. Den grønne energi er essentiel for samfundet, men det er helt afgørende, at etablering af disse anlæg ikke sker på bekostning af menneskelige, landskabelige og kulturhistoriske værdier.

På baggrund heraf har vi med udgangspunkt i nedenstående dokumenter udarbejdet dette Høringssvar. Vi har opdelt vores bemærkninger i 6 hovedafsnit. Hvert hovedpunkt har en reference til enten Miljøredegørelsen eller Forslag til Lokalplan nr. 440.

1. MILJØREDEGØRELSEN | GENERELT
2. VISUALISERINGER
3. LANDSKAB
4. DESIGN
5. BÆREDYGTIGHED
6. EL

Høringssvaret er udarbejdet på grundlag af følgende dokumenter:

- Forslag til Lokalplan nr. 440 | Område til solenergianlæg ved Høegholm | August 2022
- Kommuneplan 2020-2032
- Kommuneplantillæg nr. 5 til Syddjurs Kommuneplan 2020 | August 2022
- Miljøredegørelse | Solceller ved Høegholm | September 2022.
- Bilag med Visualiseringer | Maj 2022
- Udkast til tilladelse efter Miljøvurderingslovens § 25 | 07-09-2022

Det er BLIS' håb, at Høringssvaret kunne give anledning til en efterfølgende dialog med Syddjurs Kommune og VE-Udvikleren omkring de anførte kommentarer med speciel vægt på følgende:

- at der stilles krav om dokumentation af solcellepanelernes CO₂ aftryk inden produktion og montage.
- at der arbejdes med design af stativer, og at der fremlægges forslag til godkendelse.
- at der udføres prøveopstillinger af solcellepaneler på udvalgte steder
- at der arbejdes med layoutet og i forbindelse hermed forslag til en visuel opdeling af de store solcellearealer.

1. MILJØREDEGØRELSEN | GENERELT

1.1 Miljøredegørelsen Side 6, Baggrund for projektet, afsnit 1 og 2

Først og fremmest egner landskaberne på Djursland sig godt til at høste både sol- og vindenergi, og dels er oplandet til Djursland bestående af flere store byer, der på sigt vil kunne modtage strømmen.

Ved at planlægge for etableringen af bæredygtige energiformer, herunder produktion af solenergi, kan Syddjurs Kommune bidrage til at muliggøre den grønne omstilling og reducere udledningen af CO₂. Etablering af større solcelleanlæg optager meget plads og kan have indvirkning på blandt andet landskab, natur og de nærmeste naboer.

Derfor har kommunen udarbejdet principielle retningslinjer for placering af større solcelleanlæg, der sikrer, at planlægningen vil bidrage til at skabe merværdi af hensyn til blandt naboer, biodiversiteten, landskabsoplevelsen og drikkevandet samt at den konkrete planlægning vil bero på dialog med lokalområdet.

BLIS kommentar

Der er noget uklart hvorfor landskaberne på Djursland først og fremmest egner sig godt til at høste både sol- og vindenergi. En subjektiv og uargumenteret påstand. Det er efter BLIS' opfattelse ikke klart dokumenteret i Miljøredegørelsen, at der skabes merværdi blandt naboer, og til landskabsoplevelsen.

Syddjurs Kommunes bidrag til at muliggøre den grønne omstilling og reducere udledningen af CO₂ afhænger af en LCA-analyse, som der er redegjort for i Pos.5 Bæredygtighed.

BLIS finder det positivt, at Syddjurs Byråd på et møde den 23. juni 2021 vedtog, at planlægningen skal ske i dialog mellem udviklere, kommune og lokalsamfund, og der skal være en plan for en fremadrettet lokal dialog og kommunikation.

1.2 Miljøredegørelsen Side 7, Energpoltiske mål, afsnit 3

Solcelleanlægget ved Høegholm vil bidrage til den grønne omstilling ved at øge andelen af vedvarende energi og vil levere et ikke ubetydeligt bidrag til at nedbringe udledningen af drivhusgasser. Herved vil projektet være med til at opfylde både de nationale og internationale energipolitiske målsætninger, og desuden bidrage til at sikre en uafhængig elforsyning, blandt andet ved reduktion af importere fossile brændstoffer.

BLIS kommentar

Det er BLIS' opfattelse, at det er afgørende for en godkendelse af anlægget, at der fra VE-Udvikler foreligger dokumentation for, at de valgte solpaneler ikke har så stor en CO₂ udledning i forbindelse med produktionen, at det betyder en negativ klimapåvirkning. Der henvises til Pos. 5 Bæredygtighed.

1.3 Miljøredegørelsen Side 10, Planlægning af projektet, afsnit 4

Kommuneplan 2020-2032 for Syddjurs Kommune opstiller retningslinjer for kommunens fysiske planlægning og udvikling, herunder principielle retningslinjer for opsætning af solceller. Der er ikke knyttet konkrete arealudpegninger til retningslinjerne, da Syddjurs Kommune ønsker af opstilling af større solcelleanlæg beror på lokal dialog og planlægning, og herefter en konkret arealudpegnings.

BLIS kommentar

Helt overordnet er det BLIS' opfattelse, at dette ikke sikrer en optimal placering af nye solcelleanlæg i Syddjurs Kommune, og det er heller ikke i overensstemmelse med Kommuneplan 2020-2032, hvor der i Stk. 6 anføres:

Større solcelleanlæg skal placeres, hvor det miljømæssigt, landskabeligt og infrastruktur-mæssigt giver værdi for energiproduktionen.

BLIS kan konstatere, at planlægning og etablering af solenergianlæg i det åbne land i dag foregår noget tilfældigt. Placering sker alene ud fra private lodsejeres og developeres ønsker og dermed på baggrund af et manglende overordnet plangrundlag og et ikke eksisterende eller mangelfuldt forvaltningsgrundlag.

BLIS vil dog gerne understrege, at vi finder det positivt, at Syddjurs Kommune har taget initiativ til at etablere en mere inkluderende dialog, med borgermøder/borgerinddragelse tidligt i planlægningsforløbet.

1.4 Miljøredegørelsen Side 11, afsnit 3

Udover beskrivelser af selve projektforslaget skal også alternative opstillings- og placeringsmuligheder undersøges og beskrives. Det er også et krav, at de foranstaltninger, der tænkes anvendt med henblik på at undgå, begrænse og om muligt neutralisere de skadelige virkninger på miljøet, beskrives.

BLIS kommentar

Miljøredegørelsen indeholder ikke undersøgelse og beskrivelse af alternative opstilling- og placeringsmuligheder. Det foreliggende forslag beskrives i Miljøredegørelsen som tilpasninger af projektforslaget gennem de sidste par år. Dette er bestemt positivt, men BLIS opfatter det ikke som alternative forslag, men som en naturlig projektudvikling af det oprindelige projekt.

Klare og værdsatte forbedringer, men ikke alternative forslag.

1.5 Miljøredegørelsen Side 24, Afskærmende beplantning, afsnit 1

Af hensyn til anlæggets omgivelser etableres der delvist afskærmende beplantning omkring anlægget som angivet på kortet side 23. Behovet for placering af ny beplantning tager udgangspunkt i stedspecifikke vurderinger af anlæggets synlighed, hvor der ikke i forvejen findes beplantning såsom levende hegn, skov eller krat langs projektområdets afgrænsning.

BLIS kommentar

BLIS finder det positivt, at der udføres afskærmende beplantning som angivet i Miljøredegørelsen, og at afskærmningen langs Aarhus Landevej er rykket ind på området, og at der etableres en afskærmende beplantning langs landskilen midt i området. Vi finder det dog noget problematisk at denne beplantning først har en afskærmende effekt om 8 - 10 år, og vil derfor anbefale af beplantningen gennemføres så tidligt som muligt i processen.

I §25 Udkast er der i Pos.9 anført, at plantebælterne skal have en minimumshøjde på 12 meter i udvokset tilstand, men der er ikke angivet hvornår bevoksningerne forventes at nå den krævede højde. På beplantningstidspunktet skal minimumshøjden være 0,8 meter, så solcelleanlægget vil med en højde på 3 meter være fuldt synlig i nogle år.

2. VISUALISERINGER

2.1 Generelt

I et Bilag til Miljøredegørelsen præsenteres der visualiseringer af solcelleanlægget.

I sager af tilsvarende karakter er det Planklagenævnet opfattelse at såfremt der foretages en visualisering, skal de være korrekt. De faktiske oplysninger, herunder visualiseringen, skal gøre det muligt for deltagerne i planproceduren at danne sig en selvstændig mening om projektets påvirkning af omgivelserne. Planmyndighedens/bygherrens visualisering skal være gennemarbejdet og så vidt muligt rensset for fejlkilder. Endvidere bør eventuelle usikkerheder og unøjagtigheder ved visualiseringen oplyses i forbindelse med visualiseringen.

BLIS kommentar

Det er BLIS' opfattelse, at de foreliggende visualiseringer ikke giver et retvisende billede af solcelleanlæggets store indvirkning på det omkringliggende miljø. Solcellerne er på visualiseringerne markeret med en grålig ensartet tekstur, men sådan vil de ikke opleves. De vil i perioder fremstå skinnede, og som det de er, fremmedelementer, et industrianlæg i et smukt morænelandskab. I §25 Udkast er der i Pos.9 anført, at der anvendes mørke, antirefleksbehandlede solceller for at minimere refleksioner. Et lidt uklart krav, idet det ikke er klart defineret hvad en minimeret refleksion er.

BLIS forstår derfor, at der udføres prøveopstillinger med de foreslåede solcellepaneler placeret strategiske steder i område. Kun derved vil man kunne få et retvisende billede af anlæggets visuelle påvirkning, og refleksionerne fra solcellepanelerne.

Mangler visualisering set mod syd på Grenåvej, visende bagsiden af panelerne. Denne visualisering blev lovet på et arbejdsgruppemøde. Den er væsentlig, da den viser bagsiden af solcellerne med stativer og kabler. Transformer og andet teknik er ikke vist på visualiseringerne.

2.2 Miljøredegørelsen Side 17, afsnit 5, Anlæggets visuelle påvirkning, afsnit 1

Projektområdet er ikke placeret inden for arealer, der i Kommuneplan 2020-2032 er udpeget som områder med landskabelig interesse, men omkranses af bevaringsværdige landskaber mod nord og mod syd. Selv om solcelleanlægget ikke placeres inden for særlige landskabsområder, kan de med deres synlighed godt have betydning for oplevelsen af de omkringliggende landskaber og kulturhistoriske værdier.

BLIS kommentar

Det er BLIS' opfattelse, at solcelleanlægget ved Høegholm Gods kan have en negativ betydning for oplevelsen af de omkringliggende landskaber og kulturhistoriske værdier. Miljøredegørelsen undervurderer den negative betydningen af solcelleanlæggets visuelle fremtoning, idet Administrationen anfører:

Administrationens indstilling er at projektet vurderes samlet set, at have begrænsede negative konsekvenser. De væsentligste negative konsekvenser er den visuelle påvirkning af landskabet, især frem til at den omkransende beplantning er kommet op. Administrationen vurderer endvidere, at forslaget har søgt at tilpasse anlægget til landskabet og tage mest muligt hensyn til anlæggets naboer.

Lokalplanområdet både grænser op til, og forbinder to fine og bevaringsværdige landskaber mod nord og syd. Det er en ret markant landskabelig negativ påvirkning, når man tillader opstilling af et stort teknisk industrianlæg på +80 hektar, i et område, der forbinder de to bevaringsværdige landskaber. Solcellerne på bakkedraget, der udgør den væsentligste del af anlægget, vil fra Aarhus Landevej altid forblive synlige også efter at beplantningen mod nord er i fuld højde.

BLIS finder, at dette ikke understøtter retningslinjerne i Kommuneplanens Stk. 1, hvor der anføres:

Ved placering af solenergianlæg i det åbne land bør der tages særlige hensyn til de landskabelige påvirkninger.

2.3 Miljøredegørelsen Side 17, Anlæggets visuelle påvirkning, afsnit 1

Solcellernes visuelt-landskabelige betydning for de områdets landskabsværdier skal undersøges med baggrund i blandt andet visualiseringer, for år 0, år 5 og år 10.

BLIS kommentar

Det er som anført i Pos. 2.1 BLIS' opfattelse, at der skal udføres en prøveopstilling.

2.4 Miljøredegørelsen Side 19, Landskabsvurderinger, afsnit 1 og 6

Den landskabsarkitektoniske vurdering baserer sig på kortanalyse, rekognoscering i området og visualiseringer på baggrund af fotos taget i området. Vurderingen foretages med afsæt i en udpegning af projektets nærområde. Nærområdet defineres som indenfor 1 kilometer fra projektafgrænsningen.

Visualiseringerne skal betragtes som en efterligning af virkeligheden, som ikke kan forklare alle forhold, der har indflydelse på anlæggets fremtræden på et givent sted. Generelt vil solcelleanlæg fremstå forholdsvis tydeligere, når man befinder sig på stedet, end når man betragter dem på et foto.

BLIS kommentar

Fotografierne, der danner grundlag for visualiseringerne tillægges for stor, ja afgørende betydning, men de har deres klare begrænsninger i forhold til det øjet faktisk oplever. Fotografiet er et øjebliksbillede, der gengiver et ultrakort glimt af virkeligheden, mens øjet opfatter og reagerer kontinuertligt på det sete i en vinkel på op til 180 grader.

Indenfor nærområdet undersøges de landskabsarkitektoniske påvirkninger i højere grad, mens påvirkningerne på længere afstand undersøges i mindre grad. Grænsen mellem nærområde og øvrigt område er baseret på erfaringer og viden om synlighed af solcelleanlæg, samt evnen til at adskille solcellepaneler fra øvrige landskabslementer ved forskellige afstande med det blotte øje.

BLIS kommentar

Det er BLIS' opfattelse, at man selv over store afstande er i stand til med det blotte øje at adskille solcellepanelerne fra de øvrige landskabslementer, og at der derfor burde foreligge vurderinger af de landskabsarkitektoniske påvirkninger på længere afstand.

2.5 Miljøredegørelsen Side 32, Naboer, afsnit 2

Derfor vurderes projektet overordnet set heller ikke at medføre væsentlige gener, der kan have sundhedsmæssig betydning, for omkringboende.

BLIS kommentar

Det er BLIS' klare opfattelse, at en visuel forurening har en negativ sundhedsmæssig betydning.

2.6 Miljøredegørelsen Side 40, Samlet vurdering, afsnit 1 og 4

Projektets betydning for omkringboendes sundhed vurderes at være meget begrænset. Et solcelleanlæg i drift er et passivt anlæg, som ikke indebærer markant materialetilførsel, støj eller andet, når solcellerne producerer strøm. Derfor vurderes projektet overordnet set heller ikke at medføre væsentlige gener, der kan have sundhedsmæssig betydning, for omkringboende.

Refleksion fra solcellepanelerne vurderes ikke at være et problem for projektets naboer, der kun omfatter en enkelt bolig, og forventes kun i yderst begrænset omfang at kunne være til gene for beboelse over 200 meter fra projektets afgrænsning.

BLIS kommentar

Visuel forurening kan have stor negativ betydning for folks sundhed/velvære. Selv svage refleksioner kan opleves på lang afstand, og de kan være generende for beoerne i Drammelstrup og trafikanter på Aarhus Landevej.

2.7 Miljøredegørelsen Side 51, Landskabet i dag, afsnit 4

Projektets visuelle betydning for trafikanter på Århusvej og lokaleveje er blandt andet undersøgt gennem visualiseringer fra udvalgte fotopunkter.

BLIS kommentar

Der mangler en visualisering fra nord, da den vil vise bagsiden af solpanelerne med stativer og kabler. Efterlyst på et borgermøde, og lovet udført. Det er ikke sket.

2.8 Miljøredegørelsen Side 51, Landskabet i dag, afsnit 7

Der vurderes ikke at være nogen direkte konflikt mellem solcelleprojektet og de omkringliggende skov- og landområderne med den foreslåede projektafgrænsning.

BLIS kommentar

En subjektiv, ikke faglig vurdering. Solcelleanlægget er et industrianlæg placeret midt i et skov-, natur- og agerområde, hvor det vil opleves som et fremmedelement. Se bemærkninger til Pos. 2.2

Selve rammeområdet er ikke omfattet af udpegninger af landskabelige interesser, men grænser op til to områder, der er udpeget som bevaringsværdige landskaber.

I Kommuneplanens retningslinjer fremgår det, at formålet med udpegning af bevaringsværdige landskaber er at tage landskabelige hensyn ved placering og udformning af anlæg og byggeri i det åbne land. De bevaringsværdige landskaber er områder med særprægede eller sjældne landskabstyper, eller områder hvor et særligt samspil mellem landskab og et bevaringsværdigt kulturmiljø gør sig gældende. Af samme grund må tekniske anlæg som veje, vindmøller, højspændingsledninger og ikke-landbrugsmæssigt byggeri kun i særlige tilfælde placeres inden for udpegningerne.

2.9 Miljøredegørelsen Side 51, Plan- og beskyttelsesforhold, afsnit 1

Projektområdet indeholder ingen fredskovsnoterede arealer. Mod nord grænser projektet op til et mindre areal med fredskovsnotering på godt 7 ha, og mod syd mod Hestehave på omtrent 67 ha.

BLIS kommentar

Se Pos. 2.8

2.10 Miljøredegørelsen Side 51, Skovbyggelinier, afsnit 1 og 2

For at sikre det frie udsyn til skoven og skovbrynet, og for at bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante og dyreliv, forløber der en skovbyggelinje 300 meter fra alle offentlige skove og private skove med det samlet areal på over 20 ha.

Det gælder som udgangspunkt, at der inden for skovbyggelinjer ikke må placeres bebyggelse, herunder tekniske anlæg. Det er dog muligt for kommunen at dispensere fra afstandskravet på 300 meter, hvor man vurderer, at projektet ikke vil være i strid med de landskabelige interesser eller andre naturbeskyttelsesinteresser, der knytter sig til skovbrynet. Denne dispensation skal gives særskilt af Syddjurs Kommune, som dispensationsmyndighed.

BLIS kommentar

Der skal meddeles dispensation fra skovbyggelinjen på 300 m fra fredskoven, som projektområdet grænser op til mod syd.

Det er BLIS' opfattelse, at Miljøredøgørelsen på dette område er ufuldstændig og mangelfuld, og at den således ikke lever op til lovens krav, idet Miljøredøgørelsen savner lovpligtig beskrivelse af alternative opstillings- og placeringsmuligheder i Lokalplanområdet som angivet i Pos. 1.4.

Der er alene redgjort for 0-alternativet, og der er således ingen omtale og beskrivelse af alternative muligheder, som respekterer skovbyggelinien, alternativer der efter BLIS' opfattelse nødvendigvis må overvejes og vurderes forud for tildeling af en så indgribende dispensation.

Se endvidere Pos. 3.8

2.11 Miljøredøgørelsen Side 52, Synlighed af solcelleanlæg, afsnit 3

Synligheden af anlægget som helhed afhænger dog af det terræn, solpanelerne opstilles i. Anlæg, som breder sig over større arealer og op ad skråninger, kan let have betydelig synlighed set fra de nærmeste områder med indsyn mod skrånningen. I kuperet terræn kan større solcelleanlæg også stedvist være synlige på større afstande, flere km, selv om den visuelt-landskabelige betydning af dette oftest er af mindre betydning.

BLIS kommentar

Det er BLIS' opfattelse, at den visuelle landskabelige opfattelse af store tekniske anlæg ikke er af mindre betydning, idet dette solcelleanlæg vil fremstå som et markant teknisk fremmedelement i det karakteristiske morænelandskab, og dermed kan det have stor negativ betydning for landskabsoplevelsen.

2.12 Miljøredøgørelsen Side 53, Samlet vurdering, afsnit 1

Solcelleanlægget vil med sit store arealoptag være synligt i landskabet og vil, særligt i en årrække efter etableringen, præge oplevelsen set fra en del af de nærmeste, omkringliggende landskaber. Særligt på helt kort afstand af anlægget, for eksempel fra Århus Landevej, vil anlægget syne af meget i landskabsbilledet og give det nære landskab et markant teknisk præg.

BLIS kommentar

BLIS er enig i, at det vil give det nære landskab et markant teknisk præg, det er et anlæg af industriel karakter. Det er derfor BLIS' opfattelse, at der ikke er tale om en begrænset synlighed af solcelleanlægget. Anlægget dækker over et stort område, og vil overalt fremstå synligt og vil have en væsentlig negativ betydning for den samlede landskabsoplevelse i nærområdet. Ikke kun fra Aarhus Landevej, men solcelleanlægget vil også fremtræde meget synligt set fra det omkringliggende morænelandskab, og det kan derfor fremstå som en negativ visuel oplevelse.

2.13 Miljøredøgørelsen Side 55, Skovbyggelinie, afsnit 1

Med et åbent bælte langs brynet, sammenholdt med den svært tilgængelige placering, vurderes det, at projektet vil have nogen betydning, men ikke væsentlig negativ betydning for landskabsoplevelsen skovbyggelinjen mod syd.

BLIS kommentar

BLIS finder det positivt, at der i udlægget til solcelleanlægget er planlagt et friholdt areal op mod fredskoven mod syd. Anlægget vil dog på trods af denne udmærkede foranstaltning fremstå markant og meget synlig op mod fredskoven.

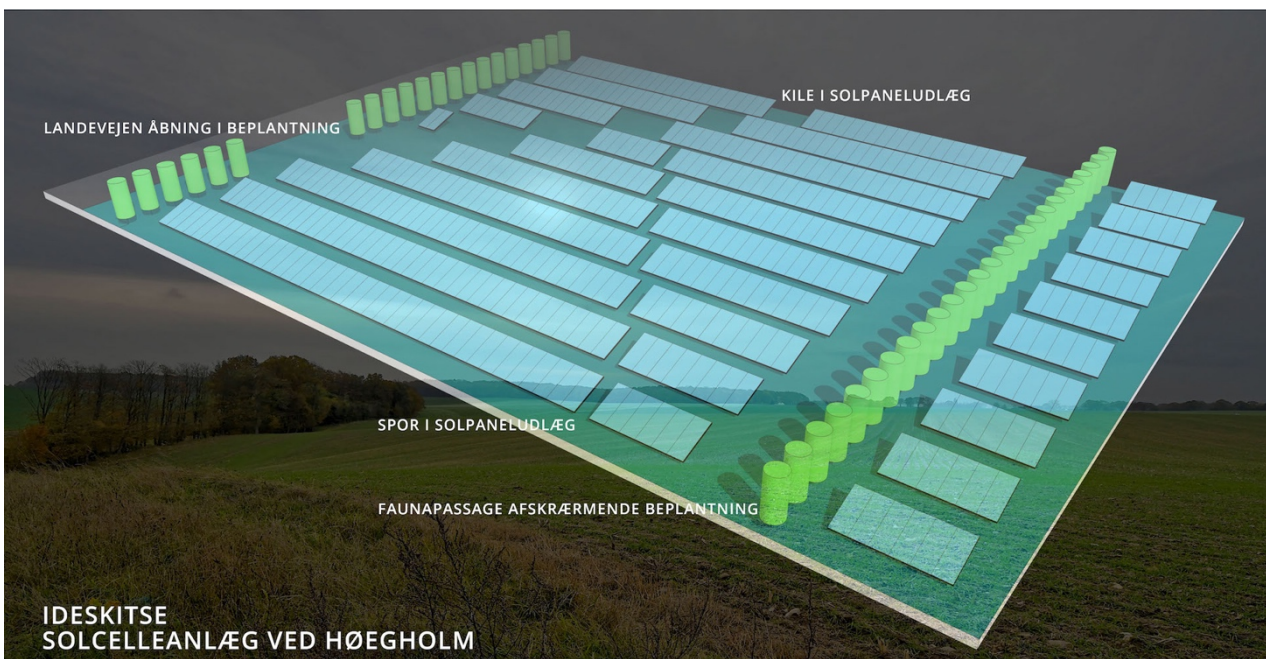
3. LANDSKABET

3.1 Generel kommentar

Anlægget er placeret, omgivet af en smuk natur, i et varierende naturområde med mange landskabselementer, skov, diger, agerjord og lavbundsjord i et let bølgende morænelandskab. Projektområdet er en del af det historiske landskab omkring Høegholm Gods, som delvist er omfattet af landskabelige udpegninger i Syddjurs Kommuneplan.

Efter BLIS' opfattelse vil det være helt oplagt at udarbejde en strategi for, hvilke placeringer der er mindst synlige i landskabet, hvilke afværgeforanstaltninger, der skal til for at nedbringe visuelle gener, og ikke mindst hvilke nye værdier og oplevelser, der samtidig kan implementeres i forbindelse med solenergianlæggene.

Dette solcelleanlæg placeres på et af de mest befærdede vejstrækninger på Djursland, på A15 og ses i en blød kurve med den mest uheldige side af anlægget vendt mod beskuerne. Afværgeforanstaltninger kan være afskærmende beplantning, opdelende grønne korridorer, stier gennem anlægget og andre tiltag som nedbryder skalaen og fremhæver eventuelle terrænformer, og som samtidig giver både folk og dyreliv mulighed for at færdes på tværs af området.

På den måde kan anlæggene tilføre et område nye værdier, herunder nye muligheder for friluftsliv med rekreative oplevelseslandskaber samt udvikling og etablering af nye herlighedsværdier. Dette kan også være medvirkende til en mulig positiv visuel oplevelse af sammenhængen med det omkringliggende landskab.

Ideskitsen viser forslag til at nedbryde de store solcelleflader, hvor der i et samarbejde med VE-udvikler kunne etableres rumlige visuelle landskabstræk, der nedtoner solcelleanlæggene, så de er bedre integreret i landskabet og samtidig kunne skabe nye værdier for landskabet og lokalområdet.

3.2 Lokalplan §1, Stk. 1.4

...at der etableres afskærmende beplantningsbælter omkring anlægget, hvor der ikke allerede forefindes beplantning, med henblik på at afskærme anlægget fra naboer, forbi passerende og omkringliggende landskaber.

BLIS kommentar

Når man kører ad Norde Kærvej øst for området, kan man på en kort strækning på vej op ad bakkedraget mod Attrup se en mindre del af solcelleanlægget op over bakkerne mod vest, men BLIS er enig i, at det umiddelbart ikke er nødvendigt med en afskærmende beplantning langs solcelleanlæggets afgrænsning mod øst.

3.3 Lokalplan Side 18, afsnit 5

I hovedprincipperne for natur, landskaber og levende fortællinger i den gældende kommuneplan for Syddjurs Kommune (Kommuneplan 2020), fremhæves Syddjurs natur, landskaber og kulturarven som en væsentlig kvalitet for kommunen. Derudover beskrives at arealer, der bliver anvendt til større solcelleanlæg, kan være med til at forbedre naturen i Syddjurs. Dette gælder særligt for lavbundsarealer, der i dag bliver benyttet til landbrugsdrift.

BLIS kommentar

Anlægget ved Høegholm Gods er ikke placeret på lavbundsarealer. Det er BLIS' opfattelse, at god landbrugsjord ikke bør bruges til solcelleanlæg, og det italesættes igen og igen i mange høringsvar landet over.

I Tønder Kommune har politikerne således besluttet at sætte en grænse på maksimalt 1.500 hektar udtaget til solenergi ud af kommunens i alt godt 100.000 hektar landbrugsjord. Altså højst 1,5 procent. Grænsen og ambitionen er netop sat, fordi Tønder-politikerne ikke ønsker at tage god landbrugsjord ud.

3.4 Lokalplan Side 19, Retningslinier for skovrejsning, afsnit 1

I Syddjurs Kommuneplan 2020 er lokalplanområdet udpeget som et areal, hvorpå skovrejsning er ønsket.

Ved realisering af planlægningen vil skovrejsning ikke være muligt i den periode et solcelleanlæg er drift på arealerne. Solcelleanlæg er midlertidige anlæg og skovrejsning er igen en mulighed, efter endt drift, hvis dette er ønsket fra lods-ejer.

BLIS kommentar

Det foreligger ikke en redegørelse for i hvor mange år solcelleanlæg vil være i drift på arealerne, da der ikke i udbuddet er stillet krav om demontage efter en årrække. Det er således ikke klart hvornår skovrejsning igen vil være en mulighed.

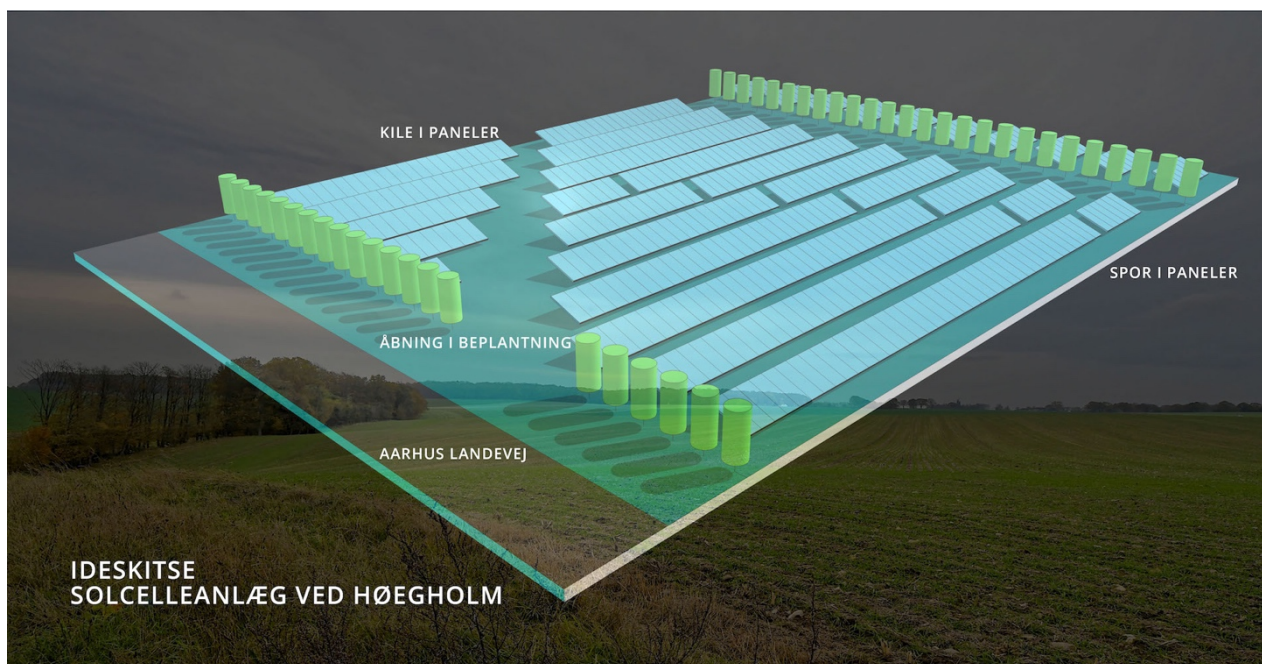
3.5 Lokalplan Side 21, afsnit 4

Landskabets karakter er givet af samspillet mellem den markante smeltevandsdal, Skodådalen, og det velbevarede herregårdslandskab omkring Høegholm, med blandt andet gamle fredskovsområder, lindealléer og solitærtræer.

BLIS kommentar

I Miljøredegørelsen udtages specifikke enkeltstående mindre naturområder og elementer, hvorefter man nedtoner den negative visuelle virkning af solcelleanlægget i netop disse enkeltstående områder. Det betyder, at man i Miljøredegørelsen i mindre grad forholder sig til og foretager en helhedsvurdering af det samlede landskabsbillede.

3.6 Miljøredegørelsen Side 36, Visuelle forhold, afsnit 2 og 10

Anlæggets visuelle udtryk vil dog på afstand opleves mindre markant og som en del af de landskabelige elementer.

Den visuelle påvirkning fra solcelleanlægget, for samfundet som helhed, er i høj grad begrænset til forbikørsel på Århus Landevej og øvrig kørsel i nærområdet, indenfor en afstand af 1 km og hovedsageligt vest for projektområdet.

BLIS kommentar

Anlægget vil ikke opleves som en del af de landskabelige elementer, solenergianlægget er et industrianlæg i et smukt morænelandskab. Det er BLIS' opfattelse, at den visuelle påvirkning fra solcelleanlægget ikke er begrænset for samfundet som helhed, og at det har en langt større visuel udbredelse, og at det altid vil opleves som et fremmedelement i morænelandskabet.

Som angivet på Ideskitsen kan der ved et enkelt greb arbejdes med en visuel opdeling af solcellefladerne, både som lineære spor og som konkave kurver, inspireret af det let bølgende morænelandskab.

Den afskærmende beplantning skal på bedst mulig vis afskærme i forhold til visuelt udsatte miljøer som veje og beboelse, men det er BLIS' opfattelse, at det også vil være et fint greb at sikre åbninger i beplantningen med kig til vigtige udsigter og markører i landskabet, som Høegholm Gods eller det solitære flotte træ på marken ved fredskoven mod syd.

3.7 Miljøredegørelsen Side 42, Påvirkning af landskabet, afsnit 1

Projektforslaget dækker over et relativt stort areal og det tekniske anlæg kan have en vis synlighed set fra de nære omkringliggende landskaber. Derudover vil etablering af både tekniske anlæg og ny beplantning have betydning for oplevelsen af udsigt og landskabsrum i det nære område. Påvirkningen af landskabet forstås her i bred forstand, som både naturgeografiske, kulturhistoriske- og naturprægede landskaber, og som hverdags- og fritidslandskaber for lokale og besøgende.

BLIS kommentar

Det er evident, at det tekniske anlæg har markant synlighed både set fra de nære og fjertliggende omkringliggende landskaber, og dermed kan det have en betydelig negativ påvirkning af landskabet forstået i bred forstand.

3.8 Miljøredegørelsen Side 44, Plan- og beskyttelsesforhold, afsnit 2

Projektområdet er en del af det historiske landskab omkring Høegholm Gods, som delvist er omfattet af landskabelige udpegninger i Syddjurs Kommuneplan. Selve projektområdet er ikke omfattet af udpegninger, men grænser op til to områder, der er udpeget som bevaringsværdige landskaber.

BLIS kommentar

Som angivet på Kortbilag Side 45 grænser projektområdet ikke bare op til, men indgår som et landskabeligt fremmedelement i en del af en større landskabelig sammenhæng, og ligger imellem to områder, der er udpeget som bevaringsværdige landskaber.

Lokalplanområdet grænser således op til og forbinder to naturområder, der udpeget som bevaringsværdige landskaber henholdsvis nord og syd for området. Det er efter BLIS' opfattelse en markant negativ landskabelig påvirkning, når man tillader opstilling af et stort og arealkrævende teknisk industrielt anlæg, i en dalsænkning, der forbinder to bevaringsværdige landskaber.

I dette landskab vil et solcelleanlæg være et meget synligt indgreb, og dette er efter BLIS' opfattelse i strid med Kommuneplanens retningslinjer stk. 1. BLIS lægger vægt på, at solcelleanlægget placeres i et historisk landskab, *Landskabskarakterområde Nr. 48, Historisk landskab*, og at det i denne kontekst vil udgøre et markant fremmedelement.

3.9 Miljøredegørelsen Side 46, Kulturlandskabet, afsnit 4

Det umiddelbare nærområde har derfor i store træk bevaret sin landskabsstruktur fra begyndelsen af 1700-tallet, med større sammenhængende markstykker adskilt af mindre skovstykker, diger og veje, som fortsat er genkendelige i landskabet.

BLIS kommentar

Etablering af et solcelleanlæg i dette nærområde vil betyde en markant ændring af landskabsoplevelsen, hvor et stort industrianlæg nu vil indgå som en del af oplevelsen. Dette ændrer de foreslåede såkaldte afværgeforanstaltninger ikke afgørende på. Det er derfor BLIS' håb, at Syddjurs Kommune og VE-Udvikler vil indgå i en efterfølgende dialog om de tiltag, der er angivet på ovenstående ideskitser. Se Pos. 3.1 og 3.6.

3.10 Miljøredegørelsen Side 46, Plan- og beskyttelsesforhold, afsnit 3

I kommuneplanens retningslinjer fremgår det, at formålet med udpegning af bevaringsværdige landskaber er at tage landskabelige hensyn ved placering og udformning af anlæg og byggeri i det åbne land. De bevaringsværdige landskaber er områder med særprægede eller sjældne landskabstyper, eller områder hvor et særligt samspil mellem landskab og et bevaringsværdigt kulturmiljø gør sig gældende. Af samme grund må tekniske anlæg som veje vindmøller og højspændingsledninger og ikke-landbrugsmæssigt byggeri kun i særlige tilfælde placeres inden for udpegningerne.

BLIS kommentar

Det er BLIS' opfattelse, at solcelleanlægget vil fremstå som et forstyrrende fremmedelement i den fortælling, som et industrianlæg midt i et smukt naturområde. Solcelleanlægget vil betyde en negativ påvirkning af det samlede landskabsbillede for hele området. Det er forkert ikke at betragte solcelleanlægget i denne kontekst.

3.11 Miljøredegørelsen Side 48, Værdifulde kulturmiljøer, afsnit 2

Projektforslaget vil grundet terrænforhold, samt eksisterende beplantning og bebyggelse i landskabet, umiddelbart ikke være direkte synligt fra de to nærmeste kulturmiljøer eller øvrige kulturmiljøer i Kommuneplan 2020. Den mulige påvirkning af kulturmiljøerne er dog medtaget som en del af den samlede landskabsvurdering.

BLIS kommentar

Landskabet opleves ofte af en beskuer, der er i bevægelse, hvilket betyder både synlig og ikke synlig fra de nærmeste områder, alt efter standpunkt. Området opleves ikke fragmenteret, hvert element er en del af en helhed, her i dette landskab er det større sammenhængende markstykker adskilt af mindre skovstykker, diger og veje, som vil være genkendelige i landskabet.

3.12 Miljøredegørelsen Side 51, Skovbyggelinie, afsnit 4,

Det gælder som udgangspunkt, at der inden for skovbyggelinjer ikke må placeres bebyggelse, herunder tekniske anlæg. Det er dog muligt for kommunen at dispensere fra afstandskravet på 300 meter, hvor man vurderer, at projektet ikke vil være i strid med de landskabelige interesser eller andre naturbeskyttelsesinteresser, der knytter sig til skovbrynet. Denne dispensation skal gives særskilt af Syddjurs Kommune, som dispensationsmyndighed.

BLIS kommentar

Det er en afgørende forudsætning for projektets gennemførelse, at der gives dispensation fra skovbyggelinien.

3.13 Miljøredegørelsen Side 53, Samlet vurdering, afsnit 3

Den grønne beplantning vurderes dog som en effektiv visuel afskærmning mod det tekniske anlæg, som generelt vil passe udmærket ind i landskabsbilledet.

BLIS kommentar

Det er BLIS' opfattelse, at det tekniske solcelleanlæg, generelt ikke vil passe udmærket ind i landskabsbilledet. Se endvidere Pos. 3.1.

3.14 Miljøredegørelsen Side 54, Øvrige landområder, afsnit 1

Det vurderes, at det grønne hegn langs Århus Landevej vil skærme for udsigten mod øst og i forhold til udsyn og dybde bidrage til et mere oplevelsesfattigt landskabsbillede. Samtidig vurderes det dog, når kratbeplantningen er vokset til, at den vil opleves som en naturlig del af landskabet, som falder fint ind i det generelle landskabsbillede, som man passerer forbi.

BLIS kommentar

Man vil i flere år oplevede et stort industrianlæg når man passerer på Aarhus Landevej, idet kratbeplantningen først når fuld højde efter 8- 10 år.

3.15 Miljøredegørelsen Side 54, Landskabelige interesser, afsnit 2

Med et friholdt areal mellem solcellerne og det udpegede landskabsområde vurderes synligheden af anlægget ikke at blive markant, og anlægget i baggrunden vil fortsat underlægge sig mere markante elementer i forgrunden.

BLIS kommentar

Det er BLIS' opfattelse, at solcelleanlægget, uanset afværgeforanstaltningerne, vil fremstå med en markant synlighed og i vidt omfang tage opmærksomheden for de naturlige landskabelige

elementer. Det modsatte vil således være tilfældet, solcelleanlægget vil tage magten fra de landskabelige elementer.

3.17 Miljøredegørelsen Side 55, Skovbyggelinie, afsnit 1

Den sydlige del af projektområdet er placeret indenfor en skovbyggelinje, der knytter sig til Hestehave Skov.

BLIS kommentar

Dette forhold kræver en dispensation.

3.18 Miljøredegørelsen Side 78, Tab af landbrugsland, afsnit 4

Ser man alene på det direkte produktionstab, kan det groft anslås til mellem 4-6.000 kr. pr. ha pr. år. Samlet svarer det for det udlagte projektområde på op til 83 ha til et direkte tab på ca. 332.000-498.000 kr. om året. I en levetid over 30 år svarer det samlet til ca. 10-15 mio. kr.

BLIS kommentar

Det er BLIS' opfattelse, at det er mere interessant hvad det betyder i tabt fødevareproduktion. Som angivet i tidligere Høringssvar er det endvidere BLIS' opfattelse, at solceller kun opstilles på landbrugsjord af lav kvalitet, samt på arealer hvor fravær af landbrugsdrift kan være til gavn for vandmiljøet.

4. DESIGN

SOLVARMEANLÆG PÅ SEJLING HEDE | SILKEBORG

4.1 Generel kommentar

Ved at analysere de landskabelige forudsætninger gennem Landskabskaraktermetoden er målet at tilvejebringe et dækkende grundlag for udarbejdelse af en strategi for, hvilke placeringer der er mindst synlige i landskabet, hvilke afværgeforanstaltninger, der skal til for at nedbringe visuelle gener, og ikke mindst hvilke nye værdier og oplevelser, der samtidig kan implementeres i forbindelse med solenergianlæggene.

Afværgeforanstaltninger kan være afskærmende beplantning, opdelende grønne korridorer, stier gennem anlægget og andre tiltag som nedbryder skalaen og fremhæver eventuelle terrænformer, og som samtidig giver både folk og dyreliv mulighed for at færdes på tværs af området.

På den måde kan anlæggene tilføre et område nye værdier, herunder nye muligheder for friluftsliv med rekreative oplevelseslandskaber samt udvikling og etablering af nye herlighedsværdier. Dette kan også være medvirkende til en mere positiv visuel oplevelse af samhørigheden med det omkringliggende landskab, som ved solvarmeanlægget på Sejling Hede.

4.2 Lokalplan §1, Stk. 1.3

...at solcellepanelernes type, proportioner, farve, og hældning bliver ensartet.

BLIS kommentar

Se Pos. 4.3

4.3 Lokalplan §6, Stk. 6.2

Solcellepanelerne skal etableres i lige og parallelle rækker med en ensartet afstand mellem rækkerne.

BLIS kommentar

Det er BLIS' opfattelse, at vi her i Danmark har talentet og fagligheden til at skabe et unikt design for alle delelementer i et solcelleanlæg. Det er i vindmølleindustrien lykkedes at skabe et ypperligt dansk industrielt design, ved en stadig stræben efter optimal udnyttelse af vinden, der giver sig udtryk i vingernes smukke form. Et eksempel til efterfølgelse af høj faglighed, industrielt design og ingeniørkunst af høj karakter.

Som angivet på Ideskitsen Pos. 3.6 kan der ved et enkelt greb udføres en visuel opdeling af solcellefladerne, både som lineære spor og som konkave kurver, inspireret af det let bølgende mønrelandskab.

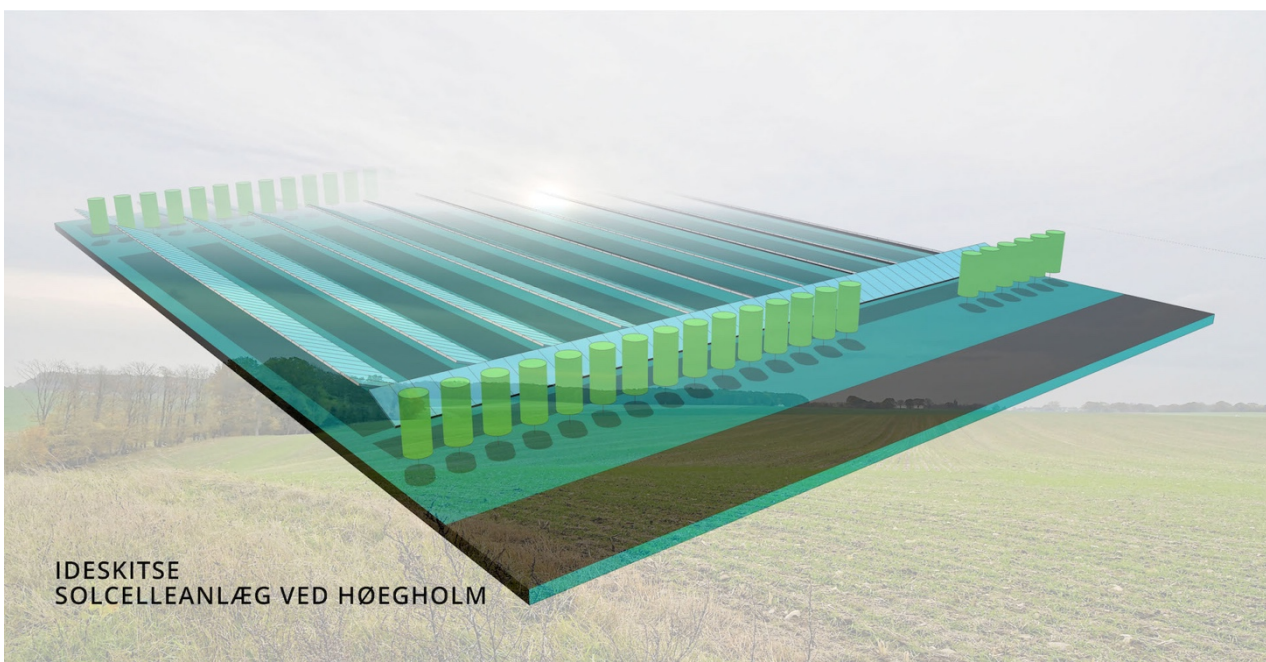
4.4 Miljøredegørelsen Side 22, Solceller, afsnit 3

Stativerne udføres i galvaniseret stål i mat grå. Solpanelerne opsættes i terræn og følger den naturlige topografi for at opnå et harmonisk visuelt udtryk.

BLIS kommentar

Stativerne fremstår som det de er, noget skrammel, og at anlægget følger den naturlige topografi er alene baseret på økonomiske vurderinger. Det er vores håb, at Syddjurs Kommune og VE-udvikler vil være lydhør overfor at arbejde med både design af stativer og mere dynamiske udlæg som angivet på ovenstående ideskitsen.

Når man kommer fra nord på Aarhus Landevej vil undersiderne af solcellepaneler fremstå meget synlige med stativer og kabler. Ideskitsen viser et layout, hvor den yderste række paneler drejes og lægges langs den afskærmende beplantning, således at man fra Aarhus Landevej vil se oversiden/fronten af panelerne.

4.5 Miljøredegørelsen Side 22, Solceller, afsnit 4

Cellerne i solcellepanelerne består af halvledere eller dioder, isoleringslag og glas, og er designet til at absorbere lys, hvorfor glaslaget er behandlet til at modvirke refleksion og genskin, af hensyn til effektiviteten og de omkringboende.

BLIS kommentar

Erfaringer fra opstillede solcelleanlæg viser, at der kan forekomme endog kraftige solglimt fra solcellerne. Det er BLIS' opfattelse, at der bør udføres prøveopstillinger for at sikre, at det ikke forekommer. Se Pos. 2.1

4.6 Miljøredegørelsen Side 32, Sundhed, afsnit 6

Da det pågældende område i dag er private markarealer uden offentlig adgang og derfor uden egentlig rekreativ betydning for beboere i lokalområdet, vurderes projektet ikke at have negativ betydning for sundheden i denne sammenhæng.

BLIS kommentar

Offentligheden er i flere sæsoner blevet inviteret indenfor i det pågældende landskabsområde med skiltning ved Aarhus Landevej om køb og selvfældning af juletræer, hvilket har været en tradition med stor rekreativ betydning for mange familier.

Området er en integreret del af et større sammenhængende landskabsområde, og kan derfor ikke ses udenfor denne kontekst. Følgende forventningspunkt blev tiltrådt af Byrådet, da det den 23. juni 2021 lagde en køreplan for lokalplanlægning i den første serie af store solcelleanlæg i Syddjurs Kommune.

Lokalsamfundenes adgang til stiforløb, (adgang til) bynær natur, biodiversitetsarealer og mulighed for formidling/sundhed/kultur indgår i projekterne.

5. BÆREDYGTIGHED

5.1 Generel kommentar

Miljøredegørelsen redegør for problematikken omkring CO₂ udledning under produktion set i relation til CO₂ gevinsten under drift, men anbefaler ikke det helt åbenlyse tiltag, nemlig at der stilles krav om en redegørelse om anlæggets bæredygtighed og en LCA-beregning af de konkret anvendte solcellepaneler, og dermed en beregning af CO₂ påvirkning for både produktion og drift.

VE-udviklere i Tønder Kommune skal redegøre for deres solcellepanelers bæredygtighed, hvis de skal gøre sig håb om at stille solceller op. For Tønder Kommune er det centralt, at klimaet og borgerne i kommunen vitterligt får en vedvarende og reel gevinst af projekterne.

5.2 Lokalplan Side 16, afsnit 4

Ved at erstatte elproduktion ved fossile brændsler med solenergi spares miljøet for store udledninger af driv- husgasen CO₂, der er medvirkende til den globale opvarmning, samt udledninger af luftforurenende stoffer som SO₂ og NOX. Det kan beregnes, at projektet i hele dets levetid kan spare miljøet for udledning i størrelsesordenen ca. 249.000 tons CO₂ ca. 81 tons SO₂ og ca. 362 tons NOX.

BLIS kommentar

Uddrag rapport fra Aalborg Universitet, offentliggjort i VIS&SANS den 18.02.2022

Kilde : Kai Kanafani AAU

Rapporten viser, at der er enorme forskelle på de enkelte solcellepanelers klimaeffekt. Det mest klimavenlige tjener sig ind på 3 år, mens det dårligste bruger 48 år. Den gennemsnitlige forventede levetid på et solcelleanlæg er 25 år, så alt derover betyder, at solpanelet aldrig når at spare så meget CO₂, som der blev udledt ved at producere det. Se Pos. 5.6.

5.3 Miljøredegørelsen Side 13, Projektforslag, afsnit 4

Da der ikke er væsentlige forskelle på den tekniske konstruktion, anlægsforhold og drift for solceller fra de forskellige leverandører, vurderes der heller ikke at være videre forskelle på de miljømæssige påvirkninger for solceller fra forskellige leverandører, så længe anlægget holder sig inden for rammerne i lokalplanen for projektet.

BLIS kommentar

Der er i en Rapport fra Aalborg Universitet påvist store forskelle for solcellepanelers bæredygtighed som angivet i Pos. 5.2. Det er derfor en helt afgørende forudsætning for en godkendelse af solcelleanlægget ved Høegholm, at der foreligger en LCA-beregning af solpanelerne, der dokumenter et positivt CO₂ aftryk.

5.4 Miljøredegørelsen Side 30, Reetablering, afsnit 1

Forbruget af ressourcer til solcelleanlægget er beskedent (se afsnit 6.2). Udover glas og plastmaterialer som de væsentligste materialer i selve solcellepanelerne, består det samlede solcelleanlæg primært af stål og aluminium til montering.

BLIS kommentar

Det er BLIS' opfattelse, at der skal foreligge LCA-beregninger, der understøtter påstanden om at forbruget af ressourcer til solcelleanlægget er beskedent.

5.5 Miljøredegørelsen Side 33, Samfundet som helhed, afsnit 5

Vedvarende energi kan altså spare samfundet for store udgifter til sundhed og miljø, og solcelleanlægget ved Høegholm vil her udgøre et ikke ubetydeligt bidrag. Det vil overordnet have positiv betydning for det enkelte menneskes sundhed i form af mindre sygdom og et bedre omgivende miljø.

BLIS kommentar

Det er BLIS' klare opfattelse, at der skal foreligge en LCA-beregning af solpanelerne, der dokumenter et positivt CO₂ aftryk. Se Pos. 5.2

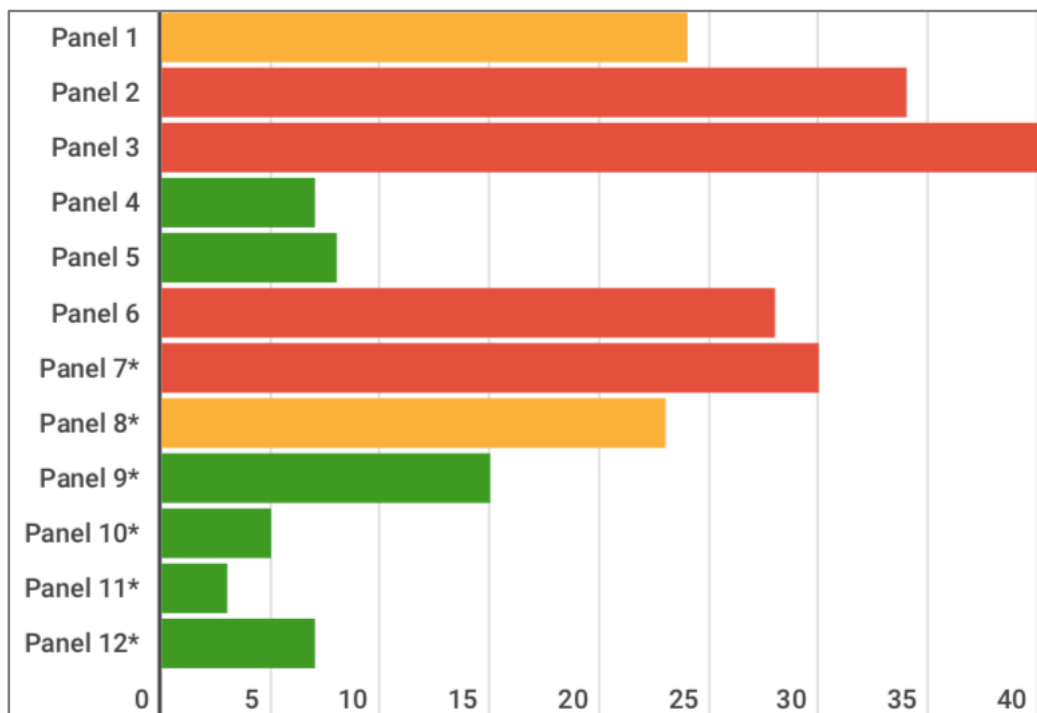
5.6 Miljøredegørelsen Side 68, Luftforurening og klima, afsnit 1

Solceller er en vedvarende energikilde, og udnyttelsen af solenergi til produktion af elektricitet er forbundet med betydelige miljømæssige fordele.

BLIS kommentar

Beregningsen viser, hvor længe det tager 12 forskellige solpaneler solgt i Danmark at spare lige så meget CO₂, som det kostede at producere dem.

Det er på baggrund heraf BLIS' klare opfattelse, at der skal foreligge en LCA-beregning af solpanelerne, der dokumenter et positivt CO₂ aftryk. Se Pos. 5.3

5.7 Miljøredegørelsen Side 69, Ressourcer og affald, afsnit 4

Livscyklusanalyser (LCA) for solcelleanlæg er et vidensområde i hastig vækst. Livscyklusanalyser for solceller anvendes til at forstå hvornår produktionens CO₂-udledning vil være indhentet. Den metodiske tilgang der benyttes i analyserne, når tilbagebetalingstiden for diverse solceller udregnes, giver dog anledning til at livscyklusanalyser for solceller peger i forskellige retninger. Det skyldes blandt andet at selvsamme solcelle kan have forskellig tilbagebetalingstid, afhængigt af hvilket land den skal stå i og hvilket land den er produceret i.

BLIS kommentar

Det er efter BLIS' opfattelse afgørende for en myndighedsbehandling og godkendelse af solcelleanlægget ved Høegholm Gods, at der foreligger en LCA beregning fra producenten af de forelåede solcellepaneler.

Uddrag rapport fra Aalborg Universitet, offentliggjort i VIS&SANS den 18.02.2022
Kilde : Kai Kanafani AAU

I gennemsnit tjener solpanelerne sig hjem på omkring 20 år. Det vil sige, at de i deres levetid sparer omtrent lige så meget CO₂, som det krævede at producere dem, og samlet set ikke gavner klimaet. Det gennemsnit dækker dog over en enorm variation. Og for halvdelen af produkterne var det kun muligt at skaffe data for selve solpanelet, ikke hele anlægget med underkonstruktion, kabler og strømstyring, som det også kræver ressourcer at producere og bortskaffe.

5.8 Miljøredegørelsen Side 74, Samlet vurdering

Tidligere livscyklusanalyser indikerer, at energibalancen ved solkraft er god, og at moderne solcelleanlæg i løbet af 1 år eller mindre normalt vil have produceret den mængde energi, der forbruges ved fremstilling, opstilling, drift og bortskaffelse af solcellepanelerne.

Andre nyere undersøgelser peger på, at selve fremstillingslandet af solcellen kan være afgørende for mængden af tid, det tager solcellen at begynde den grønne produktion (produktion efter den har tilbagebetalt sig selv).

De bedste solceller har her en tilbagebetalingstid på mellem 3-5 år, mens der i den modsatte ende er nogle solcelletyper, som under specifikke produktionsforhold, vil have en tilbagebetalingstid på op til 48 år.

Resultaterne viser altså at tilbagebetalingstiden, også i en dansk kontekst, kan variere betydeligt afhængigt af klimabelastningen, der er forbundet med produktion af solcellen. Ved valg af solcelletype er det derfor relevant at tage højde for blandt andet produktionsland, da solceller produceret med grøn energi har en langt lavere klimabelastning, og dermed en kortere tilbagebetalingstid.

BLIS kommentar

Uddrag rapport fra Aalborg Universitet, offentliggjort i VIS&SANS den 18.02.2022
Kilde : Kai Kanafani AAU

Nogle solpaneler har så stort et CO₂-aftryk fra produktionen, at de ikke har en chance for at tjene det ind igen. De når desværre aldrig at producere nok strøm i deres levetid, til at de kan fortrænge den energi og dermed det CO₂-aftryk, der blev brugt til at fremstille dem. Så samlet set er de et minus for klimaet.

Solcellers CO₂ aftryk afhænger især af to forhold. Det første er, at forskellige solcelletyper kræver forskellige mængder EL i produktionen. Det andet er, at strømmen kan være produceret med høj CO₂-udledning, f.eks. i kulkraftværker, eller næsten CO₂ neutralt, eksempelvis i vandkraftværker.

6. EL OG PRODUKTION

6.1 Generel kommentar

Som angivet i Forordet på Side 3, kan man forvente en årlig EL- produktion på 77.000 MWh svarende til +928 MWh pr. hektar fra solcelleanlægget ved Høegholm. Estimer fra andre solcelleanlæg angiver 750 MWh pr. hektar, svarende til en samlet produktion på 62.000 MWh årligt.

BLIS' vil i den forbindelse gerne bemærke, at én ny moderne havvindmølle forventes at producere 80.000 MWh årligt.

I henhold til § 25 Redegørelsen, Side 5 forventes det, at anlægget har en levetid på 30 år, og en årlig strømproduktion på 56.000 MWh, altså signifikant mindre end angivet i Forordet på Side 3 i Miljøredegørelsen. Det er BLIS opfattelse at en levetid på 30 år må anses for noget urealistisk, set i lyset af en fortsat accelererende tekniske udvikling, hvor nye teknologier kan betyde, at nutidige solcellepaneler ikke vil være konkurrencedygtige i løbet af ganske få år.

For Energinet kan det tage mange år at tilpasse EL-nettet til at kunne aftage strømmen fra de nye enorme solcelleanlæg i det åbne land. Mens det for en solcelleudvikler typisk tager op til to år at få alle de nødvendige tilladelser og opføre selve solcelleanlægget, tager det op til fem år at blive tilsluttet transmissionsnettet og yderligere fem år, hvis transmissionsnettet skal udbygges.

Det kan betyde, at anlæggene risikerer i op til flere år at stå ubrugte hen eller være nødsaget til at køre på nedsat kraft i en årrække. Derved risikerer ny grøn strøm i perioder ikke at kunne komme ud til forbrugerne.

6.2 Miljøredegørelsen Side 16, afsnit 2 og 3

Energinet, som driver det overordnede EL-Net i Danmark, planlægger derfor en udvidelse af 150 kV EL-nettet i regionen, blandt andet ved en udbygning med en ny 150/60 kV transformerstation ved Nødager.

Hverken lokale 60 kV forbindelser ud af projektområdet eller en evt. udvidelse af regionens 150 kV net er en del af planforslagene for dette projekt, og i denne undersøgelse er der ikke redegjort i detaljer for disse anlæg, som fortsat er på ganske tidlige stadier af planlægningen. De nye anlæg for nettilslutning er dog helt eller delvist en afledt konsekvens af at opføre et nyt solcelleanlæg ved Høegholm.

BLIS kommentar

BLIS' finder det bekymrende, at der ikke er redegjort for udvidelse af 150 kV EL-nettet i regionen og at den mulige negative konsekvens for ibrugtagning af solcelleanlægget ikke er belyst. Den manglende koordinering kan betyde, at solcelleanlægget kan stå uproduktivt i op til flere år.

6.3 Miljøredegørelsen Side 25, Nettilslutning, afsnit 1

På dette projektstadium er der ikke truffet endelige beslutninger om, hvordan nettilslutningen af solcelleanlægget skal løses.

BLIS kommentar

Se Pos. 6.2

6.4 Miljøredegørelsen Side 27, Nettilslutning, afsnit 4,

Planlægningen og tilladelser til at opføre denne forbindelse er ikke en del af planerne for dette projekt og skal håndteres i en særskilt myndighedsbehandling. Her forventes 60 kV forbindelsen blandt andet at kræve en landzonetilladelse.

BLIS kommentar

Se Pos. 6.2

6.5 Miljøredegørelsen Side 26, Nettilslutning, afsnit 5

En eventuel udvidelse af regionens 150 kV net er ikke en del af planforslagene for dette projekt og skal håndteres i særskilte myndighedssager. Det er Energinet, der som bygherre vil have ansvar for planlægning og relevante miljøundersøgelser for en udvidelse af 150 kV nettet i regionen.

BLIS kommentar

Se Pos. 6.2

SLUTREPLIK

Dette Høringssvar er udarbejdet af Anna Søgaard Nielsen og Eigil Nybo fra BLIS | By- og Landskabskultur Syddjurs. Som anført i indledningen er det BLIS' håb, at Høringssvaret kunne give anledning til en efterfølgende dialog med Syddjurs Kommune og VE- Udvikleren omkring de anførte kommentarer med speciel vægt på følgende:

- at der stilles krav om dokumentation af solcellepanelernes CO₂ aftryk inden produktion og montage.
- at der arbejdes med design af stativer, og at der fremlægges forslag til godkendelse.
- at der udføres prøveopstillinger af solcellepaneler på udvalgte steder.
- at der arbejdes med layoutet og i forbindelse hermed forslag til en visuel opdeling af de store solcellearealer.

Anna Søgaard Nielsen
Forkvinde for BLIS

